

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми

 _____Наталія АКІМОВА
"02" вересня 2025 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. завідувача кафедри

 _____Інна ВАРНАВСЬКА

Протокол засідання кафедри
соціальних та поведінкових наук ХДАЕУ
від "2" вересня 2025 року № 1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія психологічних досліджень

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Освітня програма – Психологія бізнесу

Спеціальність – С4 Психологія

Галузь знань – С Соціальні науки, журналістика та інформація

Херсон – 2025

1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Методологія психологічних досліджень
Факультет	Економічний
Назва кафедри	Соціальних та поведінкових наук
Викладач	Наталія Акімова, професор кафедри соціальних та поведінкових наук, д. психол. н., доцент
Контактна інформація	номер телефону викладача: 050 1479253 адреса електронної пошти: natashashadow8@gmail.com адреса електронної пошти кафедри: kafphilosophy@ukr.net
Графік консультацій	середа
Програма дисципліни	Змістовий модуль 1. Професійні засади методології психологічних досліджень Тема 1. Організація та проведення психологічних дослідження Понятійний апарат психологічного дослідження. Види психологічних дослідження. Етапи психологічних дослідження. Тема 2. Програма психологічного дослідження Поняття про програму психологічних дослідження. Структура програми психологічних дослідження. Тема дослідження. Проблема і проблемна ситуація. Об'єкт дослідження. Мета і завдання дослідження. Теоретична та емпірична інтерпретація понять. Гіпотеза дослідження. Стратегічний (принциповий) план дослідження Тема 3. Вибірка Генеральна та вибіркова сукупності. Поняття щодо вибірки. Обсяг вибіркової сукупності. Види вибіркової сукупності. Основні способи формування вибіркової сукупності. Тема 4. Методи психологічного дослідження Ріні наукової методології. Загальнофілософські і загальнонаукові методи. Основні методи психологічних досліджень: спостереження і експеримент. Допоміжні методи психологічного дослідження: Опитування. Аналіз продуктів діяльності. Тестування. Аналіз документів. Формалізований метод аналізу документів, або контент-аналіз. Математичні та статистичні методи (Коефіцієнт зв'язку між двома ознаками. Кореляційний і регресійний аналіз. Методи багатовимірної статистики: факторний і кластерний аналіз). Підсумок аналізу та інтерпретації даних. Тема 5. Прогнозування психологічних явищ та процесів Методологічні основи передбачення майбутнього. Прогнозування. Види прогнозів. Методи прогнозування. Модель у психологічному прогнозуванні Тема 6. Основи академічної доброчесності Поняття «Академічна доброчесність». Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої

	освіти. Порушенням академічної доброчесності: види та форми відповідальності. Кодекс академічної доброчесності. Комісія з питань етики та академічної доброчесності. Запобігання академічній недоброчесності. Управління процесом дотримання академічної доброчесності на загальноуніверситетському та локальному рівнях. Умови проведення наукових експериментів, біологічного тестування та навчального процесу із використанням тварин
Мова викладання	Українська

2. Анотація курсу

Анотація курсу	Методологія психологічних досліджень – це базова дисципліна, що розкриває специфіку проведення наукових досліджень на трьох рівнях: загальнонауковому, конкретнонауковому та спеціальному, включаючи сучасні загальнофілософські парадигми та їх конкретизацію у формі принципів і методів психологічної науки.
Інформаційний пакет дисципліни	Наводиться Веб-посилання на навчально-інформаційний портал університету, де знаходяться робоча програма навчальної дисципліни; завдання для самостійної роботи з методичними рекомендаціями; питання до заліку (екзамену); література базова та допоміжна; тексти лекцій з вказівкою назв тем та планів лекцій у відповідності до календарно-тематичного плану; тестові завдання до ПМК.

3. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Мета вивчення курсу «Методологія психологічних досліджень» полягає в тому, щоб студенти засвоїли основні поняття та методи щодо психологічних досліджень та академічної доброчесності, їх принципи та закони, види, навчилися коректно проводити дослідження та оформляти результати.
Завдання вивчення дисципліни	Завдання вивчення курсу: — дослідження сучасних теоретико-методологічних засад психологічних досліджень; — оволодіння глибоким знанням про особистість та групи, соціально-психологічні детермінанти їх становлення та розвитку в сучасній соціокультурній, їх впливом на соціальну взаємодію; — засвоєння психологічних знань про важливі аспекти психологічних досліджень у зв'язку з академічною доброчесністю; — усвідомлення кодексу академічної доброчесності, видів порушень та форм відповідальності; — розуміння порядку дій щодо етичної експертизи дослідження; — оволодіння навичками проведення психологічних досліджень; — формування професійного світогляду та наукового мислення.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Загальні	Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми у сфері бізнесу та психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій і методів та характеризуються невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення

	професійної діяльності в умовах турбулентності ринкового середовища при глобалізаційних викликах з урахуванням поведінкових змін. ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, застосування системного підходу до вирішення ЗК8. Здатність розробляти та управляти проєктами, планувати та управляти часом. ЗК10. Здатність спілкуватися іноземною мовою, а також з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК11. Здатність до активного використання навичок критичного мислення, технік прийняття рішень, методик підготовки та проведення дискусій. ЗК 12. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
Спеціальні (фахові)	СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та /або практики. СК2.Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та /або практичної значущості, аналізувати структурні та функціональні особливості маркетингової та рекламної діяльності , надавати експертну оцінку та визначати психологічну ефективність маркетингової стратегії та рекламних кампаній організацій. СК3. Здатність обирати та застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності. СК10. Здатність самостійно розробляти проєкти шляхом творчого застосування існуючих та генерування нових ідей; встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани; управляти організацією та її розвитком; ініціювати та реалізовувати інноваційні проєкти в підприємницькій діяльності в умовах турбулентності ринкового середовища при глобалізаційних викликах з урахуванням поведінкових змін.
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та оцінювати їх за критеріями адекватності; застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні інформаційні технології та програмні продукти. ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних психологічних методів; визначати, аналізувати проблеми підприємництва та розробляти заходи щодо їх

	вирішення ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки. ПР4. Робити психологічний прогноз розвитку особистості, груп, організацій. ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування, тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість; обґрунтовувати та управляти проєктами, генерувати підприємницькі ідеї; ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість. ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях. ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації. ПР10. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності; впроваджувати інноваційні проєкти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких структур в умовах турбулентності ринкового середовища при глобалізаційних викликах з урахуванням поведінкових змін. ПР11. Здійснювати аналіз психологічних чинників ефективності та створювати програми психологічного супроводу бізнесу, ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення. ПР16. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності; планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.
--	--

5. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2025-2026, 2026-2027
Семестр	2
Курс	1
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язковий компонент
Пререквізити	Філософія науки
Постреквізити	Психологія бізнес-комунікації. Проєктна практика

6. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	4/120
Лекції	18
Практичні / Семінарські	22
Лабораторні	

Самостійна робота	80
Форма підсумкового контролю	Залік

7. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Навчальний процес потребує використання мультимедійного проектора, навчального простору, в якому меблі можуть бути переміщені в ході заняття
Обладнання	Мультимедійне обладнання

8. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт та інше.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Практичні та самостійні роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (60% від загальної суми балів за конкретне заняття). Умови перескладання. Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час опитування на практичних заняттях. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом (співбесіда, реферат тощо). Пропущені практичні заняття та самостійні роботи, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання пропущених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування) відбувається за рахунок виконання і здачі завдань та теоретичних матеріалів з пропущених тем. Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни
Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.

9. Структура курсу

Вид заняття	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
		годин				балів
		лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
Тема 1	Організація та проведення психологічних дослідження	4		2	10	7
Лекція	Організація та проведення психологічних дослідження	4				
Практика				2		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів.				10	5
Тема 2	Програма психологічного дослідження	4		2	10	10
Лекція	Програма психологічного дослідження	4				
Практика				2		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				10	8
Тема 3	Вибірка	4		2	10	6
Лекція	Вибірка	4				

Практика				2		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				10	4
Тема 4	Методи психологічного дослідження	6		4	20	13
Лекція	Методи психологічного дослідження	6				
Практика				4		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				20	11
Тема 5	Прогнозування психологічних явищ та процесів	2		2	10	10
Лекція	Прогнозування психологічних явищ та процесів	2				
Практика				2		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				10	8
Тема 6	Основи академічної доброчесності	2		2	10	4
Лекція	Основи академічної доброчесності	2				

Практика				2		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				6	2
Тема 7	Управління процесом дотримання академічної доброчесності	2		2	10	4
Лекція	Управління процесом дотримання академічної доброчесності	2				2
Практика				2		2
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				10	
ПК ЗЧ	Підсумкова контрольна робота і залік					36+10
Разом за ЗЧ		24		16	80	120 год 100 б
Всього за дисципліною		24		16	80	120 год 100 б

10. Форми і методи навчання

Лекція	Словесні методи навчання: пояснення (інформаційно-повідомлювальне, інструктивне-практичне, пояснювально-спонукальне, система зображально-виражальних засобів. Словесний метод (лекція – вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу, опорного конспекту, лекції візуалізації з використанням мультимедійних технологій
--------	--

	Наочні методи навчання, ілюстрування Обробка лекційного матеріалу починається з детального розбору конспекту лекцій. На даному етапі варто розібратися в сутності кожного поняття і положення, домагатися розуміння логічного змісту формулювань. При цьому варто використовувати основну і додаткову літературу, наукові праці, монографії.
Практичні /Семінарські	Презентації, демонстрація, обговорення, аналіз конкретних ситуацій, дискусія, бесіди, роботи в малих групах тощо Методи навчання: проблемно-пошукове навчання (проблемного викладення матеріалу, створення проблемних ситуацій, групова дискусія); евристичні методи); дослідницький (наукові доповіді, наукові повідомлення); тестування; узагальнення; ілюстративний; графічний
Лабораторні	Не передбачено навчальним планом
Самостійна робота	Самостійна робота допоможе студентам опанувати навичками добору і самостійної роботи з джерелами законодавчо-нормативного та навчального характеру, а також на основі вивчення, узагальнення, систематизації й аналізу матеріалів (в тому числі і фактичних) робити відповідні висновки, рекомендації. 1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. 3. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. 4. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів

11. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль	
Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, твір, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; практичний контроль (під час практичних робіт, на практикумах, під час усіх видів практики); спостереження як метод контролю; тестовий контроль; графічний контроль; програмований контроль; проблемні ситуації тощо. Система оцінювання знань за освітніми компонентами складається з поточного та підсумкового контролю у вигляді тестів, контрольних робіт, колоквиумів, рефератів, творів і звітів.	
Підсумковий контроль за змістовою частиною	

Здійснюється у формі письмового опитування за темами змістової частини
Підсумковий контроль
Підсумковий контроль здійснюється відповідно до змістової частини освітньої програми, індивідуального плану здобувача вищої освіти і робочого навчального плану, графіку освітнього процесу і затверджених навчальних програм з дисципліни, розроблених на основі освітньої програми спеціальності. Основні вимоги до контролю знань наведені у Положенні про оцінювання знань здобувачів ВО ХДАЕУ. Форма контролю: екзамен

Розподіл балів з дисципліни

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)								Разом за семестр
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	Контрольна робота і залік	Max 100
Max 7	Max 10	Max 6	Max 13	Max 10	Max 4	Max 4	Max 46	

12. Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	не зараховано
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

13. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	- Столяренко О.Б., Куриця А.І. Технологія психологічних досліджень. К., 2022, 162 с. - Cox D., Vladescu J. Statistics for Applied Behavior Analysis Practitioners and Researchers. 2023.304. - Cutler K. Research Methods in Psychology: Student Lab Guide. 2021.90. - Haslam S., McGarty C, Cruwys T, Steffens N. Research Methods and Statistics in Psychology. 2024. 600 p.
--------------------	---

	5. Howitt, D., Kramer D.. Research Methods in Psychology. 2024. 1187.
Додаткова	1. Дуткевич Т. Загальна психологія. Теоретичний курс. К.: Центр учбової літератури, 2021. 388 с. 2. Furnham A. Psychology 101. The 101 Ideas, Concepts and Theories that Have Shaped Our World. 2020. 480 p. 3. Pedrotti J, Lopez S, McDermott R, Snyder C. Positive Psychology. The Scientific and Practical Explorations of Human Strengths. 2024. 552 p. 4. Saul S. The Principles of Psychology. 2023. 214 p. 5. Yuanyuan Chen, Jie Zhong, Zhang Yi Intelligent analysis of fundus images: Methods and applications. 2023. 248.
Інформаційні ресурси	1. Methods in Psychology. https://www.sciencedirect.com/journal/methods-in-psychology 2. Студентський портал URL: https://stud.com.ua 3. Он-лайн підручники URL: http://www.pravo.vuzlib.su/book_z811.html 4. Підручники он-лайн URL: http://osvita.ua 5. Навчальні матеріали он-лайн URL: https://pidruchniki.com